

MØTEREFERAT OSLOFJORDRÅDET 24.08.2021

Thon Hotell Opera, Oslo.

Til stede:

Statsråd Sveinung Rotevatn, KLD
Statssekretær Maren Hersleth Holsen, KLD
Statssekretær Trine Danielsen i NFD (digital deltakelse)
Statssekretær Heidi Nakken, KMD (digital deltakelse)
Statssekretær Emma Lind, KUD
Fylkesordfører Roger Ryberg, Viken fylkeskommune
Fylkesordfører Terje Riis Johansen, Vestfold og Telemark fylkeskommune (digital deltakelse)
Byråd for miljø og samferdsel Sirin Hellvin Stav, Oslo kommune
Ordfører Mona Vauger, Hvaler kommune
Ordfører Are Karlsen, Horten kommune
Ordfører Truls Wickholm, Nesodden kommune
Ordfører Jørgen Vik, Lillestrøm kommune
Ordfører Einar Busterud, Hamar kommune
Varaordfører Monica V. Bratlie, Asker kommune
Miljøvernssjef Gunnhild Tuseth, Statsforvalteren i Oslo og Viken
Miljødirektør Grethe Helgås, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Styreleder Øivind Sjuls, Oslofjorden friluftsråd

Ledsagere og rådgivere:

Jon Magnar Haugen, LMD
Alessandro Astroza, NFD
Kristin Nordli og Martin Vestnes Sæter, KMD
Elen Sanness Thoresen, KUD
Elin Tangen Skeide, Viken fylkeskommune
Stian Bjørnøy, Oslo kommune
Gro Koppen, Oslo kommune

Fra Klima- og miljødepartementet:

Lindis Nerbø
Heidi Ekstrøm
Tor Simon Pedersen
Anna Planke

Fra Miljødirektoratet:

Line Fjellvær
Jon Lasse Bratli
Maria Pettersvik Arvnes

Rådsmøte:

Ordstyrer: Statsråd Sveinung Rotevatn

Dagsorden

Første rådsmøte i Oslofjordrådet har til hensikt å konstituere Oslofjordrådet. Statsråd Sveinung Rotevatn skal konstituere rådet. Tilstedeværende statssekretærer, fylkesordførere og ordførere skal dele utfordringer og erfaringer med tiltak for å heve Oslofjordens miljøtilstand.

Presentasjon av plan og oppfølging ved statsråd Sveinung Rotevatn

Hensikten med Oslofjordrådets første rådsmøte er å diskutere hvordan tiltakene i den helhetlige tiltaksplanen for Oslofjorden kan gjennomføres, og å dele erfaringer og utfordringer knyttet til tiltakene.

Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv har som mål å oppnå god miljøtilstand i Oslofjorden, restaurere naturverdier, fremme aktivt friluftsliv og å ivareta naturmangfoldet. Planen inneholder 63 tiltak som må sees i sammenheng.

Kunnskap og engasjement knyttet til tiltakene er viktig. Det skal derfor etableres et naturinformasjonssenter for Oslofjorden. Miljødirektoratet har allerede lyst ut midler for etablering av et slikt senter.

Statsråden understreket at alle har et ansvar for å ta vare på Oslofjorden. Fra statens side har vi ansvar for at regelverket er godt nok og at det finnes finansiering for en del av tiltakene. Kommunene har også ansvar for mange av tiltakene.

Oslofjordrådet skal møtes hvert år, dokumentere status for tiltak, utveksle erfaringer, samt sikre oppfølging og framdrift av tiltak.

Innlegg:

NFD, Statssekretær Trine Danielsen – digitalt.

En rekke tiltak for kysttorsken er innført for å gjenetablere bestanden. Innført forbud mot torskefiske i Oslofjorden skal sees på igjen i 2022. Arbeidet med marin forsøpling er styrket i 2021. Det er fastsatt tiltak for sårbare arter og kulturminner. Flere fredningsområder for hummer skal vurderes og etableres i 2022.

Viken fylkeskommune, Fylkesordfører Roger Ryberg

Viken fylkeskommune vil ta rolle i samarbeidet som en regional forvaltningsenhet, og vil engasjere seg aktivt i tiltakene. Det er viktig med et godt samarbeid mellom ulike sektorer og kommuner.

Vestfold og Telemark fylkeskommune, Fylkesordfører Terje Riis Johansen - digitalt

Det er et stort engasjement blant fagfolk og i vannforvaltningen i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Fylkeskommunen ønsker å jobbe mer rettet mot formidling innen skoler, da

dette er et viktig tiltak. Besøkssenteret på Jomfruland skaper stort engasjement for fjorden. Fylkeskommunen vil vurdere flere nasjonalparker eller vern gjennom andre vernekategorier. Ønsker videre forskning på årsaker og konsekvenser knyttet til Oslofjordens dårlige miljøtilstand. Industriforurensning er spesielt viktige utfordringer i Vestfold og Telemark kommune.

Byråd for miljø og samferdsel, Oslo kommune, Sirin Hellvin Stav

Byrådet i Oslo er positiv til at regjeringen har lagt fram en helhetlig plan for Oslofjorden, og ønsker å bidra aktivt til å nå planens målsettinger. Oslo kommune gjør allerede mye for å hindre forurensning til fjorden, blant annet jobbes det kontinuerlig med å bedre rensingen av avløpsvann, styrke overvannshåndteringen og redusere plastforurensningen, og det gjennomføres tiltak for å ta vare på naturmangfoldet i fjorden og på øyene. I Oslo vil de pågående klimaendringene, som fører til hyppigere hendelser av ekstremnedbør og flom, forsterke utfordringen med avrenning fra tette flater, herunder veiavrenning. Det er potensial for å styrke innsatsen ytterligere, og utfordringer knyttet til veiavrenning via vassdrag og ut i fjorden krever statlig samarbeid.

Ordfører Mona Vauger, Hvaler kommune

Det er særlig viktig å se på avrenningen fra innlandet, og rette tiltak mot utfordringer knyttet til dette. Hvaler kommune opplever utfordringer knyttet til stort utbyggingspress. Kommentar til tiltak T21: Dagens tråling er ikke sammenlignbar med tidligere praksis. Dagens reketråling er mer skånsom grunnet mindre båter og lette nøter. Det trengs mer kunnskap om påvirkning på havbunnen fra dagens tråling. Det er ønskelig at fagmyndighetene lytter til yrkesfiskerne. Å bruke tråle-fredede områder som ble fredet for 12 år siden, blant annet felt A i Ytre Hvaler nasjonalpark bør benyttes og forskes på for å se på effekt av et tråleforbud. Dette vil gi økt kunnskap og innsikt. Ved eventuelle utvelgelser av nye pilotområder bør dette gjøres i samarbeid med fiskerinæringen. Fiskerinæringen er en bidragsyter og en viktig samarbeidspartner på veien mot det grønne skiftet.

Ordfører Are Karlsen, Horten kommune

Horten kommune vil delta i samarbeidet om tiltak for Oslofjorden. Det er utført tiltak rettet mot opprydding av forurenset sjøbunn i Horten Indre Havn. Tiltak rettet mot avløpsproblematikken og å sikre god tilgang i strandsonen er viktig. Ønsker sterk statlig oppfølging av kommunenes arbeid med tiltakene.

Ordfører Truls Wickholm, Nesodden kommune

Nesodden kommune er engasjerte i tiltakene for Oslofjorden. Kommunen opplever utfordringer knyttet til mikroplast og bløtbunnsområder truet av stillehavsøsters. Kommunen har stor innsats rettet mot plast i havet. Det er ansatt to miljørådgivere, som gir positive resultater grunnet bedret oppfølging av miljøproblematikk. Kommunen skal vurdere hvordan arealplanene vil påvirkes av tiltakene i tiltaksplanen. Det foregår en årlig plukkedugnad av stillehavsøsters. Andre viktige tiltak er etablering av hummerfredningsområder og ivaretagelse av friluftsområder i kommunen. Nye mulige verneområder og mulige restaureringstiltak i fjorden skal vurderes. Det er ønskelig at Statsforvalteren skal ha en

sterkere rolle for å bidra til en bedre samordning, da dette for eksempel har vist gode resultater i Vestfold og Telemark for bekjempelse av stillhavsøsters.

Ordfører Jørgen Vik, Lillestrøm kommune

De viktigste tiltakene for å bedre Oslofjordens miljøtilstand er å øke samarbeid og koordinering, samt å lære fra hverandre. Det er et svært rikt arts mangfold i Lillestrøm kommune. Det er viktig å huske at Oslofjordens problematikk er internasjonal, ikke bare lokal. Kommunen skal innføre et arealregnskap, og har en null-visjon for arealbruk.

Ordfører Einar Busterud, Hamar kommune

Det er utfordringer knyttet avrenning til Oslofjorden fra Innlandet. Det ønskes at det blir stilt sterkere krav knyttet til jordbruksavrenningen. Det er tatt i bruk en fullskala, billig patentert rensemetode for nitrogen og fosfor i Hamar. Dette kan bidra med rensing av avløpsvann og avrenning fra jordbruk, og kan være et viktig tiltak for Oslofjorden.

Varaordfører Monica V. Bratlie, Asker kommune

Asker kommune ønsker at Oslofjordens naturinformasjonssenter skal ligge i Asker kommune. Det er startet et rådgivningsprosjekt for å informere om hvordan landbruket kan bidra til mindre avrenning. VEAS renseanlegg i Asker er viktig for fjordens miljøtilstand. Utfordringer knyttet til avløpsvann er i stor grad lekkasjer fra renseanlegg og manglende kapasitet. Det skal fremstilles en plan for vannmiljø og avløpsvann. Asker kommune jobber med tiltak mot spredning av stillehavsøsters, og jobber med en satsning på EL-båter og har anlegg for miljømessig skrogrensing.

Konstituering av Oslofjorderådet og rådets rolle ved Sveinung Rotevatn

Alle involverte må bidra i arbeidet med tiltakene. Samarbeid på tvers av sektorer er essensielt, og årlige møter med Oslofjorderådet skal styrke oppfølgingen og fremdriften av tiltakene.

Noen av tiltakene krever et langtidsperspektiv og kan være kostbare å gjennomføre, som opprusting av avløpsnett, men dette arbeidet må prioriteres. Kommuner og fylkeskommuner har her viktige oppgaver å følge opp. Det skal rapporteres på alle tiltakene i juni 2022.

Oslofjorderådet er konstituert, og møtet ble avsluttet kl. 11.05 av Sveinung Rotevatn.